

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/53/2023
Identifikačné číslo spisu:	4314209838
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4314209838.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Secapital S. á.r.L., 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653, Luxemburské veľkovevodstvo, zastúpenej splnomocnenkyňou Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., IČO: 36 715 352, Martin, Jilemnického ul. č. 30, proti žalovanej N. C., narodenej X. X. XXXX, F., S. XX, o zaplatenie 2.656,53 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 15C/188/2015, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Levice z 25. januára 2021 č. k. 15C/188/2015-144, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie z a s t a v u j e .

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) uznesením z 27. marca 2020 č. k. 15C/188/2015-126 (vydaným vyššou súdnou úradníčkou) žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 108,65 € právnomu zástupcovi žalobkyne: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., IČO: 36 715 352, Martin, Jilemnického 30, v mene ktorej koná JUDr. Michal Gallo - konateľ a advokát, a to v lehote do 3 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia. Proti tomuto uzneseniu žalobkyňa podala sťažnosť, ktorú súd prvej inštancie (v tomto prípade reprezentovaný sudcom) uznesením z 25. januára 2021 č. k. 15C/188/2015-144 zamietol ako nedôvodnú podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“).

2. Žalovaná podala proti sťažnosť zamietajúcemu uzneseniu súdu prvej inštancie podanie (č. l. 157 a 160), ktoré podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) bolo treba považovať za dovolanie, domáhajúc sa jeho zmeny tak, aby napádané uznesenie bolo vrátené späť na súd ako nedôvodné, zmätočné. Uviedla, že ona ako žalovaná strana v danej veci nemá spôsobilosť, nie je pasívne legitimovaná. Zároveň vyjadrila svoju nespokojnosť s výsledkom konania, ktoré považuje za protiprávne a nesúladné so zákonom.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“), povolaný rozhodovať o dovolaniach

(§ 35 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené podmienky na to, aby dovolaním napádané rozhodnutie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu a dospel k záveru, že tieto podmienky (dovolacieho konania) nie sú splnené.

4. Podľa § 34 CSP (ustanovenia tvoriaceho spolu s po ňom bezprostredne nasledujúcim ustanovením § 35 súčasť štvrtého dielu tretej hlavy zákona, nazvaného „Funkčná príslušnosť“ - pozn. najvyššieho súdu) o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak a podľa § 12 CSP (v tomto prípade jediného ustanovenia zákona, reprezentujúceho prvý diel jeho tretej hlavy, nazvaný „Věcná príslušnosť“) na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 239 ods. 1 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť a podľa § 248 rovnakého zákona o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie (ktorý ju zamietne, ak nie je sťažnosť dôvodná, alebo napadnuté uznesenie zruší alebo zmení, ak naopak dôvodná je; pričom v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom súdu - tu por. tiež § 250 CSP).

6. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“), podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví a podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 419 CSP môže strana sporu napadnúť dovolaním (účinne) iba rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu pritom v zmysle rekodifikovanej úpravy slovenského civilného procesu, účinnnej od 1. júla 2016, možno rozumieť výlučne rozhodnutie vydané v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie krajským súdom (§ 34 CSP).

9. Zavedenie sťažnosti ako nového (osobitného) opravného prostriedku proti uzneseniam súdov prvej inštancie vydávaným vyššími súdnymi úradníkmi (prostriedku nielen terminologicky, ale aj významovo odlišného od odvolania) v spojitosti s ponechaním kompetencie rozhodovania o takomto opravnom prostriedku u jeho pôvodcu (hoc aj samozrejme už inak a to sudcom reprezentovaného súdu prvej inštancie) potom spôsobuje nemožnosť nazerania tu aj na súd prvej inštancie, rozhodujúci o sťažnosti, ako na súd odvolací. Z rovnakého dôvodu ale nemôže byť aplikovateľnou ani tá časť skoršej úpravy procesného práva, ktorá (i keď len výnimočne) zverovala oprávnenie na rozhodovanie o odvolaní (resp. aj iné oprávnenie štandardne prislúchajúce odvolaciemu súdu) práve súdu prvej inštancie (tu por. ustanovenie § 174 ods. 2 poslednej vety Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „OSP“, resp. odsek 5 rovnakého ustanovenia ako výnimku z pravidiel podľa § 208 OSP).

10. Podľa názoru najvyššieho súdu pritom neobstojí ani argumentácia v prospech prípustnosti dovolania voči rozhodnutiu iného než odvolacieho súdu za pomoci analógie zákona. Postup podľa dovolaním akcentovaného čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP má totiž slúžiť len vyplňaniu zjavných medzier zákona, celkom vedomé zahrnutie zákonodarcom do okruhu rozhodnutí napadnuteľných dovolaniami len rozhodnutí odvolacieho (a nie aj sťažnostného) súdu však za medzeru preklenuteľnú výkladom považovať nemožno. Pripustenie opaku by malo v skutočnosti za následok vytvorenie priestoru pre spochybňovanie správnosti za pomoci mimoriadneho opravného prostriedku na najvyššom súde aj takých rozhodnutí, u ktorých pre ich menšiu závažnosť a prevažne len procesnú povahu zákon nielenže vylúčil možnosť odvolania (ako riadneho opravného prostriedku predpokladajúceho štandardný dvojinštančný proces), ale netrval dokonca ani na vydaní rozhodnutia v jednej (prvej) inštancii sudcom. Ak by sa aj v prípadoch druhovo totožných s tým z prejednávanej veci mala prijať interpretácia ponúkaná dovolaním, viedlo by to k celkom neprijateľnému modelu, v rámci ktorého by rozhodne nie až tak zanedbateľný počet rozhodnutí súdov prvej inštancie bol vylúčený z prieskumu ich správnosti

odvolacími (krajskými) soudy, naopak by však všechny takové rozhodnutí měl preskúmvat' súd dovolací (nejvyšší).

11. Vychádzajúc z už uvedeného vyššie tak dovolanie žalovanej v prejednávanej veci smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktoré nie je spôsobilým predmetom dovolania v zmysle § 419 CSP.

12. Najvyšší súd však nie je funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní strany sporu smerujúcemu proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie a nie je tu ani iný príslušný súd, príp. iný orgán, ktorý by bol na prejednanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku príslušný (a ktorému by tak bolo možné vec postúpiť).

13. Vzhľadom k tomu, že nedostatok funkčnej príslušnosti súdu je neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, najvyšší súd dovolacie konanie bez ďalšieho zastavil (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

14. V prípade skončenia dovolacieho konania takýmto spôsobom nie je povinnosť odôvodniť rozhodnutie o trovách dovolacieho konania (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). Najvyšší súd však napriek tomu považuje za korektné v tejto súvislosti uviesť, že jeho občianskoprávne kolégium na zasadnutí 9. októbra 2018 schválilo na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uznesenie z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018 s právnou vetou v znení: „Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.“ (R 72/2018). Pretože aj v tentoraz prejednávanej veci šlo práve o taký prípad (nemožnosti usúdenia z obsahu spisu na vznik žalobkyni - ktorá zastavenie dovolacieho konania nezavinila - akýchkoľvek trov dovolacieho konania, majúcich sa nahradiť), aj tu bolo rozhodnuté o trovách dovolacieho konania (nielen o nároku) s konečnou platnosťou (bez rozdeľovania rozhodovacieho procesu i v takomto prípade na obe zákonom predpokladané fázy).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.